

Vanhanmaan miehen mietelmiä ja havannoita

Kirj. T. Tainio

(Jatkoa viimekuun numeroon)

Elintason alenemiseen, ammattijärjestöjen voimattomuuteen ja palkkojen alentumiseen vaikuttaa

siirtolaisuus kehittymättömistä maista.

Ennen aikaan siirtyi tänne työkansaa etupäässä Euroopan kehittyneimmistä maista: Saksasta, Suur-Britanniasta ja Skandinavian maista. (Suomen voisi ehkä lukea samaan luokkaan — suomalaisten alhaisesta elintasosta huolimatta — jos niin vähäinen siirtolaisuus täällä mitään tuntuisi, sillä meidän maamiestemme enemmistöön osoittanut omaavansa suuria kehitysmahdollisuuksia.) Mutta viime aikoina ovat siirtolaisuuden lähteet muuttuneet toisaalle. Vuonna 1913 tuli tänne siirtolaisia

Itävalta-Unkarista (etupäässä slaavilaisia)	254,825
Kreikasta	22,817
Italiasta	265,542
Portugalista	14,171
Venäjältä	271,000
Euroopan Turkista	14,128
Aasian Turkista (etupäässä armenialaisia)	23,955

Sma 866,438

Sitä vastoin saapui muualta Euroopasta, Balkanin valtioita lukuunottamatta, ainoastaan noin 210,000 yhteensä, joten siirtolaisuus Pohjois- ja Keski-Euroopasta on alenemaan päin — Suomea lukuunottamatta, mistä mainittuna vuonna tuli yli 20,000 eli enemmän kuin koskaan ennen — mutta kas-

vaa suurin määrin slaavilaisten ja etelä-euroopalaisten keskuudessa. Siirtolaisten kokonaismäärä on jo viitenä vuotena noussut yli miljoonan.

Tämä historian suurin kansainvaellus, joka saa alkunsa kehittymättömmistä maista, missä vielä lukutaitokaan ei ole yleinen — Robert Hunter, sosialistinen kirjailija, väittää, että suurin osa kaikista siirtolaisista on lukutaidottomia — lisää tietysti emestäänkin suurta työttömyyttä, työntää parempaa palkkaa nauttivat pois kaikista töistä, missä ei tarvita vaikeammin opittavaa ammattitaitoa, joten palkat alenevat ja elintaso laskee. Perin alhaisella sivistysasteella kun siirtolaisväen enemmistö on ja kotimaissaan tottuneet vielä paljoa huonompiin elantosuhteisiin, ovat he tyytyväisiä kurjiin oloihinsa ja on heitä siitä syystä ja kielitaidon puutteen takia sangen vaikea järjestää. Jos olisivatkin sosialisteja, eivät voi kuitenkaan pitkiin aikoihin äänestää, kun eivät ole maan kansalaisia ja tuskinpa siksi pyrkivätkään, sillä useimmat aikonevat palata kotimaahansa, kunhan täällä ensiksi "rikastuvat" nälkäpalkkoillaan. Idän valtioissa tuntevat jo suomalaisetkin sangen kipeästi heidän kilpailunsa turmiollista puristusta, varsinkin ulkotöissä, kutomoissa ja kenkätehtaissa.

Siirtolaisvirtaa koettavat tietysti teollisuusruhtinaat, ja varsinkin rautatietrusti, kaikki keinoin edistää, sillä lisäähän se heidän jo ennestäänkin suuria riistomahdoli-

suuksiaan vieläkin suuremmiksi. Heidän rinnallaan toimivat samaan suuntaan höyrylaivayhtiöt, joille siirtolaisuus ja sen lisääntyminen on suorastaan elinehto. Niiden asiamiehet, joita yksinomaan Italiassa kuuluu olevan yli 7000, narraavat ja petkuttavat tietämättömiä ihmisiä kaikilla keinoilla, kuvaillen tšekäläisiä olosuhteita hyvinkin ruusunhohteisin värein.

Mihin suuntaan siirtolaisuus lopullisesti vaikuttaa tämän maan yhteiskunnallisiin oloihin, siitä saattaa olla hyvinkin erimielisiä, mutta huvittavana puolena siinä on ainakin kysymys, millaiseksi rotu tässä "maailman suurimmassa hulluinhuoneessa" lopullisesti muodostuu näiden monenkarvaisten alkutekijäin vaikutuksesta, kun vielä indiaanit, neekerit ja aasialaiset keltaset otetaan lukuun. Nyt jo pelätään eräissä piireissä rodun rapentumista. Tulevaisuus vasta sen asian ratkaisee, onko näin rajaton ja järjestelmätön ristisiitos eduksi vai vahingoksi rodun kehitykselle.

Yleinen sanontatapa vanhassa maassa tiesi vielä joitain vuosia sitte kertoa ja taitaa paikotellen kertoa vieläkin, että Amerikassa veistetään

puupuukolla kultaa.

Mitenkähän tuo runollisen liioitteleva puheparsi nykyisin vastaa todellisuutta?

Ennenkuin sitä voi arvostella, täytyy tuntea tässä maassa vallitsevat elinkustannukset, sillä eihän palkkojen toisiinsa vertaileminen mitään sinänsä merkitse, jollei myöskin tiedä, mitä sillä palkalla saa.

Yhdysvaltain työkomissioni on laskenut vuonna 1901 keräämänsä tilaston nojalla, että tavallinen työläisperhe tarvitsee toimeentullakseen noin 700 dollarin vuositulot.

Jotenkin samallaiseen lopputulokseen tulee Pennsylvanian yliopiston professori Scott Nearing, vaikka hänen laskelmansa ovat vaihtelevammat, riippuen eri seutujen erilaisista elinkustannuksista. Etelävaltioiden halvimmilla seuduilla tarvitsee viisihenkinen perhe 708 dollaria ja Pennsylvanian kalleimmilla tienoilla 1,200 dollaria samanlaatuiseen vuotuiseseen elantoon. — Huomattava kuitenkin on, että nämä laskelmat ovat jo vanhentuneet, kun elinkustannukset sen jälkeen ovat tuntuvasti kohonneet, kuten edellä on esitetty.

Mitenkäs palkat vastaavat välttämättömiä elintarpeita?

Yhdysvaltain virallinen tilasto vuodelta 1909 tietää kertoa, että tehdastyöläisten keskimääräinen palkka oli ainoastaan 518 dollaria vuodessa. Se on keskimäärä! Se osoittaa, että täytyy löytyä miljoonia, jotka saavat paljoa vähemmän. Niinpä onkin esim. kalatuotannossa työläisten keskimääräinen palkka ainoastaan 224 dollaria! Ja kutomissa työskentelee, tottuneita kutojia lukuunottamatta, enemmistö alle 350:n dollarin vuosituloilla.

Mitä suomalaisten tai yleensä siirtolaisten palkkoihin tulee, niin ne tietysti ovat keskimääräisesti paljo alle keskimäärän, sillä ammattitaidottomina ja kieltä taitamattomina pääsevät ylipäänsä ainoastaan huonoimpiin töihin, sellaisille aloille, missä ei ole laisinkaan unioita ja siten saavat tyytyä siihen mitä maksetaan. Ainoastaan erikoisen terveydelle vaarallisissa ammateissa, missä terveinkin mies voi kestää korkeintaan kymmenen vuotta ja joihin ei saada muita kuin siirtolaisia ja joihin vielä vaaditaan erikoista voimaa ja kestävyyttä, maksetaan palkkoja, jotka lähentelevät normaalielintasokustannuksia. Mutta niinpä sitte jo

nelikymmenvuotiaana joutuukin ihan työhönkykenemättömäksi, jos edes parhaassa tapauksessa niin kauan on hengissä pysynyt.

Mitä merkitsee elintasokustannuksia alhaisempi palkka? Huonoa, epäterveellistä ravintoa, ahtaita, pimeitä, täpötäyteen sullottuja, epäterveellisiä asuntoja, huonoja vaatteita, virkistystilaisuuksien puutetta, terveyden tuhlausta ja puutetta, perheen rappeutumista, puutteellista lasten kasvatusta, kirjojen, sanomalehtien ja sivistyksen puutetta, osittaista nälkää, kurjuutta, juoppoutta, tauteja ja enenaikeista kuolemaa. Sellaista on elämä täkäläisten siirtolaisten palkoilla, sillä tavalla täällä kulta puupuukolla vuolaan, siinä siirtolaisten säästöjen hinta!

Moni väittänee tätä kuvausta liiotelluksi, luulevat muka hyvinkin elävänsä, mutta jos tarkastelee täkäläisten suomalaisten elämää, — ja siihen olen ollut kyllä tilaisuudessa — niin perin kurjaa on kaikki, kaikki on juuri sellaista kuin tässä olen kuvannut. Aniharvat ottaa huomioon, että tässä maassa vaaditaan ja tehdään työtä eri tavalla kuin Suomessa ja että tämän maan ilmastosuhteet ovat epäterveellisemmät ja sentakia täytyy täällä noudattaa tämän maan elintasoja, jos haluaa työkykyensä ja terveytensä säilyttää.

Tämän ohella en malta olla huomauttamatta, että siirtolaistemme alhainen elintottumus vaikuttaa senkin, että pidetään esim. sanomalehdentoimittajain tavalliseen työläisen normaalielintasoon tuskin riittäviä palkkoja ylen suurina, vaikka sanomalehden toimittajilla on pakostakin monessa suhteessa suuremmat menot, kuin ruumiillisen työn tekijöillä. Vaikka toiselta puolelta on syynä sanomalehtimiestemme huonoihin palkkoihin

heidän oma huolimattomuutensa, kun eivät ole järjestyneet ja itse paikkatariffiansa laatineet, kuten esim. Suomessa on tehty.

Tämä kuvaus jäisi kovin puutteelliseksi, jos ei tässä mainittaisi myöskin

“itsenäisen farmarin huoletonta elämää”.

Siitähän saattaisi puhua ja kirjoittaa paljokin, mutta parhaan kuvan siitä kuitenkin antavat numerot. Sanotaan, että numerot ovat kuivia, mutta siitä huolimatta ne ovat kaunopuheisia ja ennen kaikkia selviä. Yhdysvaltain virallinen tilasto tietää kertoa, että täällä on 1,714,296 farmia, (30,9% kaikista) joiden tulot ovat alle 250 dollaria vuodessa (paljonkohan siinä luvussa on suomalaisten?) ja 1,602,854 farmia, (27,9%) joiden tulot ovat yli 250, mutta alle 500 dollaria vuodessa. Siis lähes 60% kaikista Yhdysvaltain farmeista, joilla vuositulot eivät nouse 500.00 dollariin vuodessa! Siinä on “itsenäisen farmarin huoleton elämä”! Eikös olekin loistavata ja huoletonta! Taistelua velkojen ja puutteiden kanssa! Ja siinä on aina vähintään kahden ihmisen työn tulos, jollei useammankin.

Nämä kaikki, 3,317,150, ovat tietysti pienviljelyksiä. Kyllähän täälläkin maanviljelys kannattaa, mutta siihen pitää olla paljo maata ja paljo rahaa. Niinpä onkin laskeutu, ettei kannata laisinkaan viljellä 160 eekkeriä pienempää farmia. Samalla on todettu, että pienviljelykset, ainakin keskivaltioissa, ovat häviämään päin, mutta se ei huoleta hallituksen maanviljelysosaston tutkijakomissionin jäseniä, sillä heidän mielestään merkitsee se vain sitä, että “maata käytetään tehokkaammin ja että tuotteet tuotetaan pienemmällä kustannuksil-

la". — Hitto periköön pienviljelijät, kunhan vaan maa tulee tehokkaammin käytetyksi, vaikkakin viljan hinta samalla kohoaa!

Lohduttomampaa yhteiskuntatilannetta

ei näe missään kuin täällä "vapaassa maassa", ei edes Venäjällä tai Kiinassa. Kaikkialla muualla edistytään — täällä taannutaan, kaikkialla muualla työväestön asema parantuu — täällä huonontuu. Niin kauan kuin täällä luonnon pohjattomain rikkauksien riistäminen ja anastaminen muutamain harvain käsiin riitti tyydyttämään riistäjaluokkaa, pääsi työväki hieman helpommalla. Mutta niin pian kun ilmaiseksi saadut maat, kaivannot ja rautatietkin on ehditty kapitalisoida niiden tuottamain voitto-arvojen mukaan ja sillä tavalla syntyneet osakkeet joutuneet vielä runsaasti vesitettyinä pörssimarkkinoille, niin heti alkaa ihmisten riistäntä ja kehittyä halpapalkkaisen siirtoläisväestön turvissa yhä kireämmäksi. Suurin osa Yhdysvaltain kansallisvarallisuudesta on muutamain harvain hallussa ja työväki tietenkään ei omista mitään. Sitä todistaa verotilastosta saatu laskelma, jonka mukaan

Rahaylimistö, 0,9%, omistaa 70,5% kansallisvarallisuudesta.

Keskiluokka, 29%, omistaa 25,3% kansallisvarallisuudesta.

Työväestö, 70,1%, omistaa 4,2% kansallisvarallisuudesta.

Sitä samaa rikkauksien keskittymistä osoittaa sekin, että Rockefellerin tulot yhdessä tunnissa, 35,000 dollaria, tekevät yhtä paljo kuin 70:n tavallisen työläisen vuositulot yhteensä.

Ei missään maailmassa esiinny kapitalistisen tuotantotavan synnyttämät ristiriitaisuudet niin räikeinä kuin täällä; ei missään ole

pääomat niin keskittyneet eikä missään yhteiskunnallinen lainsäädäntö ole niin kurjaa ja tehotonta kuin täällä. Täällä toteutuvat kaikki Marxin laskelmat ihan räikeimmässä muodossaan, ihan kurjistumisteoriiaan myöten. Täällä siro ulkonäkö salaa paljo köyhyyttä, minä kuitenkin tilasto paljastaa. Mahtaaako kurjistumisen oireet ilmetä mistään seikasta sen selvemmin kuin siitä, että Yhdysvaltain 20,000,000:sta kansakouluoppilaasta on 15,000,000 tavalla tai toisella niin viallista, että se vähentää heidän oppikykyään ja voivat viallisuudet, hoidotta jääneinä, kehittyä vakaviksi jatkuviksi taudeiksi tai tehdä heidät tavallista alttiimmiksi vaarallisille taudeille tultuaan vanhemmiksi. Vieläkö selvempiä rappeutumisen merkkejä kaivataan.

Miksi Yhdysvalloissa kehitys kulkee toiseen suuntaan kuin muualla? Vastaus on ihan lähellä. Täällä on kapitalistinen riistäntä saanut reuhata ihan rauhassa, vastustelematta, kunnes se on saavuttanut mahdin, joka tuskin on hillittävässä. Se voidaan kyllä kukistaa, mutta tuskin hallita. Täällä ei ole ollut eikä ole vielääkään voimakasta sosialistista liikettä eikä edes mitään rehellisesti kansanvaltaista porvaripuoluetta riistojärjestelmää paljastamassa ja ehkäisemässä; täällä ei ole ollut eikä ole vielääkään **luokkataistelukannalla** olevaa voimakasta ammattiyhdistysliikettä, mikä olisi pystynyt edes herättämään työväen valveille ja synnyttäneen luokkatietoisuutta. Työväki nukkuu sikeätä unta, mihin sen porvarillinen sanomalehdistö on tuudittanut, eikä pienet ammattikuntataistelut sitä herättää voi. Täällä on jäänyt mahtava tekijä, luokkataisteluun perustuva työväenliike kaikkine muotoineen, kokonaan syntymättä. Miksi siten on

käynyt — siihen ei tämän sepustuksen käytettävissä oleva tila riitä vastaamaan. Tosin täällä on syntymässä sosialistinen liike, mutta sen vaikutus on vielä ihan olematonta ja sen kehitys tavattoman hidasta, ammattijärjestöt kun ovat asettuneet sen suhteen vihamieliselle kannalle, ne kun täällä — omi-tuista kyllä — vastustavat työsuhteitten lakimääräistä järjestelyä, vastustavat esim. lain määräämää normaalityöpäivää. Kapitalismin valta rehoittaa kaikkialla täydessä loistossaan, saaliinhimoisena, julmana, röyhkeänä ja voitonvarmana.

Miltä sellaisissa olosuhteissa näyttää tulevaisuus, kun kansa ei osaa äänioikeuttaan käyttää? Lohduttomaltako? Eipä suinkaan. Yhtä varma ja mahdollisesti yhtä nopea-kin kuin Euroopassa on työn voitto

ja sosialismin voittokulku oleva täälläkin. Mutta tapahtuuko se täällä rauhallisesti, laillisia keinoja käyttäen, vai joudutaanko täällä suureen loppuromahdukseen väkivallan keinoihin turvautumalla — se on kysymys, mihin on vaikea vastata. Nykyisin näyttää siltä, kuin pääomien keskittyminen, trus-tien keinottelu elintarpeilla ja alituisesti lisääntyvä työttömyys jona-kin pulakautena räjähdyttäisi koko kattilan ennenkuin sosialisti-puolue on ehtinyt montakaan edus-tajaansa kongressiin saada, saatika sitte enemmistöksi päästä. Voipi kyllä käydä toisinkin, mutta kaik-kien mahdollisuuksien varalta tääl-lä olisi varustauduttava. Itsetuotan-toprosessi on täällä nyt jo tarpeek-si kehittynyt muuttuakseen milloin tahansa kansalliseksi ja yhteiskun-nan haltuun.

